

Speech

Frank Vandenbroucke

(Vice-eersteminister en minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid)

Beste allemaal, beste genodigden hier aanwezig,

En beste medewerkers van alle openbare instellingen van onze sociale zekerheid. Vandaag richt ik me in het bijzonder tot jullie, velen van jullie achter jullie scherm op dit moment. Niet alleen met woorden van dank voor jullie niet-aflatende inzet, maar ook woorden van trots. Trots op wat - dankzij jullie inzet - verwezenlijkt is om dit land tijdens het voorbije anderhalf jaar door deze ongeziene gezondheids crisis te loodsen.

Bijna 10 geleden schreven auteurs Geert Van Istendael en Benno Barnard een boek voor nieuwsgierige kinderen, maar ook voor hun ouders. Dat boek kreeg de titel 'Een geschiedenis van België'. Een échte aanrader, wil je op een eenvoudige manier aan je kinderen - of kleinkinderen - vertellen hoe België geworden is tot wat het vandaag is. Een land waarin onderwijs en onze gezondheidszorg toegankelijk, betaalbaar en van topkwaliteit zijn. Een land ook waar de sociale bescherming - bij pech of ziekte - tot de beste van de wereld hoort.

Naar het einde van het boek toe - wanneer het hoofdstuk na de Tweede Wereldoorlog aanbreekt - wordt de figuur van Achiël Van Acker - geduid. 2 pagina's lang zelfs. Het geeft meteen het belang van de figuur die Van Acker was. Want na de Tweede Wereldoorlog, in volle heropbouw van ons land dus, koos Van Acker ervoor om de sociale zekerheid uit te bouwen. Alle excuses waren nochtans voorhanden om dat vooral niet te doen, zoals 'het zal de economie schaden'. Maar Van Acker zette door. Hij investeerde in mensen én beschermde mensen. Het is dankzij Van Ackers solidariteitsgedachte - in 1944 - dat onze samenleving staat waar ze vandaag - meer dan 75 jaar later - staat. Ja, dat staat gewoon in een kinderboek. En we weten allemaal dat kinderboeken nooit liegen.

We weten ook allemaal waarom deze dag, en deze terechte viering van hét fundament waarop onze samenleving gebaseerd is, werd uitgesteld.

'Ongekende tijden vragen om ongekende sociale en economische maatregelen', zei Achim Steiner, de directeur van het Ontwikkelingsprogramma van de VN (UNDP), vorig jaar toen de pandemie overal ter wereld landen en economiën midscheeps had geraakt. Ook in ons land konden mensen door de lockdown en de maatregelen hun job niet uitoefenen, velen verloren van de ene op de andere dag hun bron van inkomsten.

Het noopte ons ertoe de bestaande beschermingsmaatregelen halsoverkop uit te breiden, met de versoepeling van de criteria voor tijdelijke werkloosheid, met een systeem dat zelfstandigen toch

een inkomen garandeert, medische bijstand verzekerde of met bescherming van woonst.

Kortom, het grootste sociaal net ooit ving de crisis op. Dat gebeurde niet alleen om de gezondheid van mensen te beschermen, maar ook om de jobs en de inkomens te beschermen waarvan ons welzijn in grote mate afhankelijk is. De pandemie heeft ondubbelzinnig het belang van sociale bescherming en dus onze sociale zekerheid aangetoond.

Deze gezondheidscrisis herinnerde er ons aan dat we maar zo veilig zijn als de meest kwetsbaren onder ons. Als sommigen niet kunnen rekenen op inkomenszekerheid als ze ziek zijn of in quarantaine zitten, dan wordt de volksgezondheid ondermijnd en komt ons collectieve welzijn in gevaar. Solidariteit en een sterke sociale zekerheid zijn dus niet enkel een kwestie van sociale rechtvaardigheid, het komt ook jezelf ten goede.

Deze gezondheidscrisis heeft nogmaals bewezen dat voor collectieve problemen alleen collectieve oplossingen bestaan. Op een van de campagnebeelden om 75 jaar sociale zekerheid in ons land te vieren, is te zien hoe mensen samen onder een paraplu schuilen. En het is geen toeval dat ik datzelfde beeld zelf ook vaak gebruik - in interviews of op momenten zoals deze - gebruik om de kracht van onze sociale zekerheid in de verf te zetten.

Als u en ik deel uitmaken van een wandelclub, is het goed dat de organisatie voor iedereen een paraplu voorziet, voor het geval het gaat regenen. Als we weten dat de paraplu's klaar staan en eerlijk verdeeld zullen worden, dan zijn we gerust. Of anders gezegd: het antwoord op de vraag hoe we met onzekerheid moeten omgaan, is altijd solidariteit.

Maar dat betekent niet - ervan uitgaande dat iedereen in ons land weer het belang heeft ingezien van onze sociale zekerheid - en waar iedereen naar vermogen toe bijdraagt, of toch verondersteld wordt dat te doen - dat we op onze lauweren mogen rusten. Zelfs niet na deze intense periode. Want de vraag die we ons ook vandaag nog moeten stellen, is eigenlijk net dezelfde vraag die Van Acker zich meer dan 75 jaar geleden stelde. En die vraag is: welke samenleving willen we zijn?

Wel, vandaag kies ik nog altijd zijn recept: mensen beschermen, mensen versterken. En dat is geen conservatieve reflex, maar een vooruitstrevende reflex. Om de eenvoudige reden dat dat zoiets een hele samenleving ten goede komt. En ja, dus ook onze economie. En als ik zeg dat we niet op onze lauweren mogen rusten, dan betekent dat ook dat we onze sociale zekerheid toekomstgericht moeten durven te kneden, te veranderen, en te hervormen. Aangepast aan de noden van deze tijd, maar altijd met die ene ambitie: mensen beschermen, mensen versterken.

Niet alleen jullie goed hart en jullie niet-aflatende inzet is daarvoor nodig, van jullie allemaal. Maar ook de absolute overtuiging om ook de volgende 75 jaar van onze sociale zekerheid het beste exportproduct te maken die ons land heeft. Want geloof me: in het buitenland benijden ze ons. En dat is dankzij jullie werk.

Oprecht dankbaar ben dus ik vandaag. En dat zeg ik ten aanzien van elk van jullie. Ik dank u.

